

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 32 0 Ps 400902 23 Spp
Sarajevo, 26.04.2023. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, odlučujući o zahtjevu Općinskog suda u Tuzli za rješavanje spornog pravnog pitanja od 21.03.2023. godine u predmetu tog suda broj 32 0 Ps 400902 21 Ps, na osnovu odredbe člana 61. Zakona o parničnom postupku¹, te odredbe člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta², na sjednici Građanskog odjeljenja održanoj 26.04.2023. godine donio je

O D L U K U

Odbacuje se zahtjev Općinskog suda u Tuzli za rješavanje spornog pravnog pitanja od 21.03.2023. godine u predmetu broj 32 0 Ps 400902 21 Ps.

O b r a z l o ž e n j e

Općinski sud u Tuzli, u parničnom predmetu broj 32 0 Ps 400902 21 Ps, radi utvrđenja prava vlasništva i predaje u posjed, je zahtjevom od 21.03.2023. godine zaprimljenim u ovaj sud 23.03.2023. godine, na prijedlog punomoćnika tužioca, pokrenuo postupak radi rješavanja spornog pravnog pitanja, u smislu odredbe člana 61a. Zakona o parničnom postupku³ (dalje ZPP). Uz zahtjev je dostavio spis tog suda.

Sporno pravno pitanje glasi:

„Da li je radi očuvanja nepristrasnosti suda i pravičnosti postupka samo saznanje postupajućeg sudije o tužbi tužitelja protiv postupajućeg sudije dovoljan razlog za isključenje sudije, posebno imajući u vidu da je tužitelj tužbu uputio direktno na adresu Općinskog suda zbog čega svijest sudije o postojanju postupka postoji?“

U zahtjevu navodi da je punomoćnik tužioca izjavio da je dana 10.10.2022. godine u pisarnicu dostavio pismene podneske: prigovor na vještačenje, zahtjev za izuzeće postupajućeg sudije, zahtjev za pristup informacijama, iz kojeg razloga je sud ročište za glavnu raspravu odložio za dan 05.12.2022. godine.

Odlučujući o zahtjevu za izuzeće predsjednik suda je dana 17.10.2022. godine donio rješenje pod brojem: 032-0-Su-3-22-000032, kojim je zahtjev za izuzeće sudije odbio.

¹ “Službene novine F BiH“ br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

² “Službeni glasnik BiH“ br. 66/12, 54/17, 60/17, 30/18 i 83/22

³ “Službene novine F BiH“ br. 53/03, 73/05, 19/06, 98/15

Pismenim podneskom od 28.11.2022. godine punomoćnik tužioca je podnio zahtjev za isključenje postupajućeg sudije i predsjednika Općinskog suda u Tuzli, navodeći da je u toku parnični postupak po tužbi „Bosna Hidraulik“ d.o.o. Tuzla protiv tuženih sudije i predsjednika Općinskog suda u Tuzli. Podnosilac zahtjeva je naveo da su ispunjeni uslovi iz člana 359. stav 2. ZPP za isključenje navedenog sudije i predsjednika suda.

Odlučujući o zahtjevu za isključenje predsjednika suda, Kantonalni sud u Tuzli je dana 21.12.2022. godine donio rješenje pod brojem: 03 0 R 023193 22 R, kojim je zahtjev odbijen.

Dana 06.01.2023. godine doneseno je rješenje pod brojem: 032-0-Su-3-22-000 042, kojim je odbijen zahtjev za isključenje navedenog sudije od postupanja u tom predmetu.

Na ročištu za glavnu raspravu dana 16.03.2022. godine punomoćnik tužioca je predložio da se spis prosljedi Vrhovnom sudu FBiH radi rješavanja spornog pravnog pitanja.

Prema prijedlogu tužioca svijest sudije o postojanju tužbe tužioca protiv postupajućeg sudije čini dovoljan razlog za isključenje.

Očitujući se o prijedlogu punomoćnika tužioca, punomoćnik tuženog je naveo da ne nalazi potrebnim da se izjašnjava na navode iz prijedloga punomoćnika tužioca ali da je saglasan i da podržava zahtjev za izuzeće predsjednika suda smatrajući da će tužilac, u slijedećoj fazi, tražiti izuzeće Općinskog suda u Tuzli.

Prvostepeni sud je dao sopstveno tumačenje o postavljenom spornom pravnom pitanju navodeći, prije svega, da je odredbom člana 357. stav 1. tačka 4. ZPP propisano da sudija ne može vršiti sudijsku dužnost ako između sudije i stranke teče neka druga parnica.

Smatra da je navedena zakonska odredba jasna, precizna i da kao takva ne ispunjava uslove da se postavi navedeno pravno pitanje kao sporno o kojem bi trebao da odlučuje Vrhovni sud Federacije BiH. Ovo, kako dalje navodi, posebno i iz razloga što u postupanju pred tim sudom nema većeg broja predmeta u kojima postoji potreba da se zauzme stav o postavljenom spornom pravnom pitanju.

Prema odredbi člana 357. stav 1. tačka 4. ZPP sudija ne može vršiti sudijsku dužnost (isključenje) ako između sudije i stranke teče neka druga parnica.

Odredbom člana 61a. stav 1. ZPP propisano je da, ako u postupku pred prvostepenim sudom u većem broju predmeta postoji potreba da se zauzme stav o spornom pravnom pitanju koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostepenim sudovima, će prvostepeni sud po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke zahtjevom pokrenuti postupak pred Vrhovnim sudom Federacije radi rješavanja spornog pravnog pitanja.

Prema odredbi člana 61b. stav 1. ZPP zahtjev iz člana 61a. stav 1. ovog zakona treba sadržavati kratak prikaz utvrđenog stanja u konkretnoj pravnoj stvari, navode stranaka o spornom pravnom pitanju i razloge zbog kojih se sud obraća sa zahtjevom za rješavanje spornog pravnog pitanja. Sud će uz zahtjev priložiti i sopstveno tumačenje spornog pravnog pitanja. Zahtjev se ne dostavlja strankama na izjašnjavanje.

Odredbom člana 61c. stav 1. ZPP propisano je da će Vrhovni sud Federacije BiH odbaciti kao nepotpun ili nedozvoljen zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja.

Dakle, sudija ne može obavljati sudijsku dužnost i mora biti isključen ako između sudije i stranke teče neka druga parnica. Radi se o razlogu koji po općim mjerilima, samim svojim postojanjem, opravdava sumnju u nepristrasnost sudije (zbog sukoba interesa i postojanja spora), čini je izvjesnom.

U postupku za rješavanje spornog pravnog pitanja je potrebno utvrditi da li je pitanje, koje se u postavljenom zahtjevu Općinskog suda postavlja kao sporno, doista sporno u većem broju predmeta u postupku pred prvostepenim sudom i da li je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostepenim sudovima.

Pravno pitanje je sporno ako o njemu u sudskoj praksi nije zauzet stav ili postoji sudska praksa koja je neujednačena. Da bi se sporno pravno pitanje riješilo, potrebno je dati tumačenje pravog značenja pravne norme koja to pitanje reguliše, a koja se različito primjenjuje zbog toga što je neodređena, nejasna ili neprecizna.

Tumačenje pravne norme radi njene pravilne primjene je uvijek potrebno ako je njen sadržaj takav da se ista ne može primijeniti prije nego što se zauzme stav o spornom pravnom pitanju koje se javlja zbog nepreciznosti ili nejasnoće same norme ili ako sudovi istu pravnu normu iz tog razloga različito tumače. Ako je pravna norma jasna i precizna ona se primjenjuje na utvrđeno činjenično stanje, bez potrebe za njenim prethodnim tumačenjem.

U konkretnom slučaju kada prvostepeni sud smatra da postavljeno pravno pitanje nije sporno, jer da je zakonska odredba koja ga reguliše jasna i precizna, kada u postupku pred prvostepenim sudom u većem broju predmeta ne postoji potreba da se zauzme stav o spornom pravnom pitanju koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostepenim sudovima nego se, naprotiv, radi o jednom konkretnom predmetu, tada nisu ispunjene procesno pravne pretpostavke iz odredaba članova 61a. stav 1. i 61b. stav 1. ZPP za meritorno rješavanje spornog pravnog pitanja.

Zbog toga je na sjednici Građanskog odjeljenja VS FBiH, primjenom odredbe člana 61c. stav 1. ZPP, ovaj zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja, odbačen.

Ovaj sud podsjeća da prvostepeni sud može odbiti prijedlog stranke za rješavanje spornog pravnog pitanja kao nedopušten, te da protiv tog rješenja nije dozvoljena posebna žalba, jer se radi o rješenju kojim se upravlja postupkom.⁴

Predsjednik Građanskog odjeljenja
Radenko Blagojević, s.r.

⁴ Odluka Vrhovnog suda FBiH broj 32 0 Rs 311167 17 Spp od 20.12.2017. godine, objavljena u Biltenu sudske prakse Vrhovnog suda FBiH broj 1-2/2017. godine, sentenca broj 38.

